

nytt om

Nr 103 - 2/2023 - Desember

Gammelt

Utgitt av Fosen Historielag

Foto: Harald K Celius / Norsk Maritimt Museum

Landnåmstiden er betegnelsen på den første bosetningen av nordmenn på Island som startet i år 874. På Island fant de ubebodd land, slo seg ned og skapte små livskraftige samfunn.

I 1974 ble det markert at det var 1100 år siden dette landnåmet startet. I den forbindelse ble de to årfjordsfembøringene «Ørn» og «Hrafn» bygd i Åfjord.

Båtene ble sommeren 1974 seilt over til Island med Jon Godal som høvedsmann. Bildet viser «Ørn» i frisk seilas fra Færøyene på vei mot Island. Gode sjøbåter og godt sjømannskap gjør det mulig å få skape slike opplevelser og motiv.

Fosen historielag har fått lov å bruke dette bildet fra overfarten til Island som hovedbilde på våre nye nettsider som ble presentert i oktober.

Lederen

Æ føle mæ privilegert. Æ e med og styre en av Fosens mest spennende organisasjoner. Etter flere samtaler med Svein Bertil i valgkomiteen, og egen tenketid, valgte jeg å si ja til å ta på som leder.

Det gode oppmøtet og gode stemningen på årsmøtet på Titran fikk meg til å si ja.

Jeg svarte ja fordi laget nå har et styre bestående av høyst forskjellige personligheter, men alle med en glødende interesse for å formidle historien vår. Vi har det artig sammen, og ting blir gjort. Vi prøver å lande de ballene som allerede er i lufta. Samtidig dukker nye spennende prosjekt opp. Her er det bare å følge med.

En annen viktig grunn er at livs- og arbeidssituasjonen min gjør at jeg kan bruke mer tid på dette arbeidet. Etter 38 år med kontor i sentrum har jeg samlet alt på slektsgården min. I fjøset, som bestefar bygde for 70 år siden, er låven blitt arenaen for bedriften min, men også ei arbeidsstue der samling, skriving og formidling av lokal historie får fri utfoldelse.

En tredje grunn er alle dere engasjerte medlemmene. Dere sitter på enormt mye kunnskap. Dessverre blir det alt for lite tid til å snakkes når vi samles, men jeg vil gjerne ha kontakt med dere, og ikke minst få høre om alt dere vet.

Den fjerde grunnen er den gullgruva Fosens historie. Stadig vekk gjøres nye funn som vitner om en utrolig spennende, og i mange tilfeller til nå ukjent historie. Et eksempel: Heime på gården vår ble det i 1876 tatt ut stein til grunnmur til dagens Åfjord kirke. Da ble det funnet en gullforgylt sølvspenne

datert til 500 e Kr, da det var stor aktivitet på Drageleid her i Åfjord, beskrevet som den største samling av gravhauger og bauta-steiner i Norden. Spenna er nydelig håndverk, utstilt på NTNU Vitenskapsmuseet på Kalvskinnet i Trondheim. Da blir det en ekstra bonus da vi forleden fant en 10-øring fra 1876 med inskripsjonen «Broderfolkets vel» som noen har mistet på jorden her.

Den femte grunnen, kanskje den viktigste, er den historieske kunnskapsløsheten jeg opplever blant de som er valgt til å styre samfunnet vårt. Æ våge å påstå at historiekunnskapen er skremmende lav.

Egentlig er de fleste interessert i historien. I sommer da vi hadde stand på flere markedsdager. Da vi pakka ned etter Kystkulturdagen i Lysøysund, kom en kar stolt og viste oss to utgaver av Adressa, den ene fra 1922, den andre fra 1972, som han hadde tatt vare på etter far sin.

Det er mye gammel historie i Fosen, men vi må ikke glemme vår egen tid. Utviklingen etter 1950 har vært enorm. Hvordan tar vi vare på denne historien?

Målet mitt med Nytt og Gammelt er å skape interesse. Derfor forteller har denne utgaven om hva som skjer rundt i Fosen, og inspirasjon til å tenke annerledes og nytt.

I Nytt om gammelt» nr 11 i 1978, like etter Rissaraset, skrev Helge Ersøy: «Om 100 år vil Fosen historielag forske omkring den tragiske raskatastrofen i Fissagrenda. Hvorfor ikke starte med en gang?»

Slik er det med mange andre tema også. Det har ingenting å si når vi gjør det, vi kan liksågodt starte med en gang!

Helge

Vellykket årsmøte på Titran

Stinn brakke og stor stemning i grendahuset på Titran på Frøya da folk samlet seg til årsmøte lørdag 3. juni 2023. Og folk trives. Årsmøtet er blitt en arena der folk kommer for å møtes. De siste årene har vi prøvd å legge inn «fri-økte», slik at deltakerne får tid til å snakke sammen over mange kopper kaffe. Ekstra hyggelig at nye unge fjes dukker opp på årsmøtet vårt. Dere er velkommen tilbake! Her er Bente godt i gang med å ønske velkommen mens superveteranen Eilert gjør seg klar til å lede årsmøtet.

Referat fra årsmøtet

67 medlemmer møtte til årsmøtesamlingen. Titran møtte oss med gråvær/oppholdsvær. Folk kom i god tid, og fikk tid til å prate sammen.

Bente Heggvik ønsket velkommen og varvert for samlingen.

1. Godkjenning av innkalling

Årsmøtedato ble kunngjort gjennom Nytt om Gammelt 101 i desember 2022 og nr 102 i mai 2023.

Innkallingen enstemmig godkjent.

2. Valg av møteleder og referent

Som møteleder ble valgt Eilert Bjørkvik
Som referent ble valgt Helge Bueng.

3. Årsmelding 2022/23

Møteleder gikk gjennom årsmeldingen. Det var ingen merknader til årsmeldingen.

Vedtak: Årsmøtet ga sin tilslutning til årsmøtet.

Arne Blix forteller om arbeidet sitt med innsamling

4. Regnskap for 2022

Regnskapet viser:

Driftsinntekter på kr 365 149,-.

Utgiftene er kr 423 809,-.

Regnskapet er gjort opp med et underskudd på kr 58 660.

Laget hadde ved årsskiftet kr 190 188,- på konto i Ørland Sparebank.

Revisorrapporten ble lest. revisor har ingen merknader til regnskapsførselen.

Laget har en trygg økonomi.

Vedtak: Regnskapet ble enstemmig godkjent.

5. Arbeidsplan for kommende år

1. Årbok for Fosen 2023

2. To nummer av Nytt om gammelt

3. Fosens historie 2.

Arbeidet videreføres men omorganiseres. Utgivelse tidligst 2024.

4. Web-side og facebook-side.

Vedlikehold og oppdatering.

5. Medlemsverving

4

6. Markedsføring på kulturarrangementet i 2023.

7. Historiske vandringer

9. Sagn fra Fosen. Arbeidet videreføres og fullføres senest 2024.

Vedtak: Arbeidsplanen ble enstemmig vedtatt.

6. Budsjett for 2023

Budsjettet er satt opp med

Inntekter kr 450 000,-.

Utgifter kr 492 000,-.

Det budsjetteres med et underskudd på kr 42 500.

Vedtak: Budsjettet enstemmig godkjent.

7. Medlemskontingent for 2024

Styret foreslår ingen endringer i medlemskontingenten.

Kontingenten for 2024 blir kr 300 for medlemmer, og kr 100 for familiemedlemmer.

Enstemmig vedtatt.

8. Innkomne saker

Ingen saker innmeldt

9. Valg

Valgkomiteen hadde lagt fram innstillingen:

a. Leder for 1 år:

• Helge Bueng, Åfjord ny

b. 1 styremedlemmer for 2 år:

• Bernt Jørgen Stranden, Ørland gjenvalg

1 styremedlemmer for 1 år:

• Johan G Foss, Frøya ny

c. 3 varamedlemmer for 1 år:

• Eilert Bjørkvik, Rissa gjenvalg

• Ernst R. Øyangen, Trondheim gjenvalg

• Maria Stolsmo, Heim gjenvalg

d. Medlem av valgkomiteen

• Kristin Breivoll, Stjørna ny

Alle ble valgt ved akklamasjon. Møteleder avsluttet årsmøtet med neopprop og presentasjon av møtedeltakerne.

Et rekordraskt årsmøte ble avsluttet med at Helge Bueng takket Johan G Foss for over 10 års innsats som leder i laget.

Bente Heggvik overrakte «Stormen», malt av av Hilde Gunn Valvik, som takk for innsatsen i laget så langt.

Helge Bueng
referent

Takk til Johan for 26 års innsats

Johan G Foss med gaven, bildet «Stormen», malt av Hilde Gunn Valvik.

På årsmøtet på Titran takket Johan G Foss for seg som leder av Fosen historielag etter 10 år i ledervervet.

Det er neste år 50 år siden Johan ble valgt som varamedlem til styret. I perioden 1986 - 1992 var han styremedlem. Så kom han tilbake i 2013, første som nestleder.

De siste årene har Johan hatt mest fokus på redigeringa av Fosens historie bind 2, et arbeid han måtte gi fra seg nå i vår på grunn av sviktende helse.

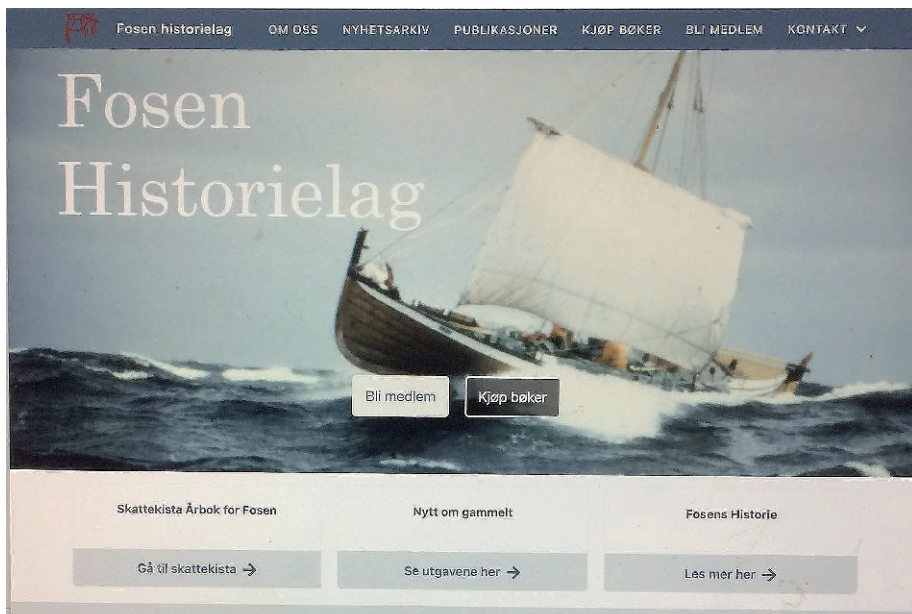
Johan har stått på for historiarbeidet i Fosen og fortsetter arbeidet fra skrivestua si helt ut mot havet på Frøya.

Styret valgte å takke Johan for innsatsen med maleriet «Storm», malt av Hilde Gunn Valstad.

Takk for innsatsen, Johan!

Styret

Vi fornyer oss med nye nettsider

Hjemmesiden vår når du søker på www.fosen-historielag.no

Fosen historielag har fått nye nettsider. Den siste tiden har John Ola Selbekk arbeidet mye for å løfte hjemme-sidene våre. Resultatet er at vi nå har fått et mye enklere og mer oversiktlig presentasjons-verktøy, der det er lett å finne fram.

I styret snakker vi mye om hvordan vi skal få med oss flere. I jakten på en fengende hovedside som kan representere hele Fosen, kom vi på jubileumsseilasen til Island sommeren 1974. Det var 1100 år siden landnåmet på Island, da de første nordmenn slo seg ned der.

Som gave fra Norge ble det bygd to fembæringer i Åfjord, Ørn og Hrafn, som ble seilt over til jubileet. Jon Godal var høvedsmann på turen over, har gitt oss tillatelse til å bruke bildet, Fotograf: Harald G Celius.

Målet vårt er å bli bedre på å fortelle hva Fosen historielag står for. På nettsiden finner du et søkbart register med over 900 historiske artikler om Fosen.

Foreløpig er de siste 17 medlemsbladene tilgjengelig på nett. Vi jobber med å få scannet og få lagt ut alle 103 utgavene av Nytt om Gammelt.

Forsidebilde og innholdsliste til alle årbøkene vil også bli lagt ut. Så langt er 53 (av 61) lagt ut på nettsiden.

På nettsiden kan du også enkelt bestille bøker eller kontakte oss direkte.

Samtidig har vi tatt i bruk et nytt datasystem for medlemsregister, fakturering og regnskap, som forbedrer og forenkler de merkantile rutinene våre. Det er lagt ned et betydelig arbeid i denne omleggingen.

Fosens historie bind 2

Arbeidet med ferdigstillingen av Fosens historie 2 har stoppet litt opp. Johan G Foss, som har arbeidet med redigering av boka, måtte dessverre av helsemessige grunner melde pass.

Det er et omfattende materiale Johan har arbeidet med. Det er alt for mye stoff å ta tak i. Derfor bruker vi nå litt tid på finne veien videre. Vi har dyktige folk som nå

går gjennom materialet og vil komme med forslag til hvordan vi jobber videre.

Samtidig jobber vi med hvordan vi skal gi ut boka. Et alternativ som vurderes er å få et eksternt forlag til å gi ut boka, som vil bli på mellom 5 og 600 sider. Vi holder der orientert om framdrifta. Drømmen er ennå bok i 2024. Det er lov å være optimist....

Historien ut til folket

Fosens historielag har mye å vise fram. Da må vi ut og møte folket. I sommer har vi vært til stede både på Hasselvika-dagen og Råkvåg Anno 1930, der i samarbeid med Stjørna historielag.

Som vanlig var vi på plass under Kystkulturdagene i Lysøysund. Hanne Kristin Eide var med oss for Bjugn Bygdatun. I år ble vi plassert i «kommunebua». Sentral plassering i marknadsgata, men men fikk ikke

vist fram alt som vi har å vise fram. Men folk kom innom - det var til tider travelt.

Nytt av året var FosenshistorieQuizz 2023. Mange prøvde seg, men det var faktisk ingen som fikk alle riktige.

Innfelt bilde: Hanne kristin og Bernt Jørgen. Storbilde: Bua vår. I forgrunnen Bernt Jørgen i ivrig passiar. Trivelig. Vi gleder oss allerede til markedsdager neste år.

Har du hørt om Johan Strand Johansen?

Johan Strand Johansen ble født 3. februar 1903 på Lysøya ved Lysøysund.

Bildet under viser Einar Gerhardsens første regjering 25. juni 1945 da de kom ut på Slottsplassen etter utnevnelsen på Slottet. Johan er karen i mørk frakk som står og prater med Einar Gerhardsen.

Norske kommunisters innsats i motstandskampen under andre verdenskrig er stemoderlig behandlet. Faktum er at de var en viktig del av motstandsbevegelsen, men i etterkrigsåra ble innsatsen deres skjøvet under teppet.

I forrige Nytt om gammelt skrev jeg om Johan Strand Johansen. Når jeg skriver om Johan nå er det fordi det nå skal skrives en biografi som jeg er engasjert i. Vi er på jakt etteropplysninger om Johans barndom og oppvekst her i Fosen.

Johan Strand Johansen var født på Lysøya ved Lysøysund, som da var en del av Åfjord prestegjeld. Familien flyttet tidlig til Trondheim, men Johan og broren John oppholdt seg mye på gården Monstadhaugeten i Åfjord, og hadde sterke bånd dit.

Etter at Johan tok eksamen artium i 1923 ble han journalist i Ny tid, og var aktiv i

arbeiderpartiets ungdomsbevegelse. Etter konflikten i Arbeiderpartiet i 1923, fulgte Johan den kommunistiske fløyen, Norges Kommunistiske Parti, NKP.

Etter et opphold i Sovjetunionen i midten av 1920-årene arbeidet han i NKPs presse. Han ble redaktør av Hardanger Arbeiderblad 1930 og året etter medarbeider i partiets hovedorgan Arbeideren.

Samtidig var han politisk aktiv. Han ble arrestert for sin ledende rolle i det såkalte Menstad-slaget 1931 og ble valgt inn i NKPs sentralstyre 1932.

Han hadde flere opphold i Moskva. Han var lærer ved Leninskolen og oversatte skrifter av Lenin og Stalin til norsk. Her ble han gift med Helena Sterlina, som var ukrainsk jøde.

Han og Helena kom til Norge før krigsutbruddet og gikk aktivt inn i kommunistmiljøet i Oslo. 8. april 1940 var kommunistene samlet heime hos kameraten Tormod Nygård. Partiet var delt i synet på hvem som var farligst - Tyskland eller England. Vi må passe oss for Tyskland, sa Johan før de skilte natt til 9. april.

Kommunistmiljø etablerte for illegale aviser i motatsndakampen. Johan var blant mange som ble arrestert da Norges kommunistiske parti ble forbudt 16. august 1940, han ble avhørt og sluppet fri.

8. juni 1941 var Johan gjest i et bryllup på Monstad i Åfjord. Åfjordingene ba ham være forsiktig - til ingen nytte.

22. juni gikk Tyskland til angrep på Sovjetunionen. Samme natt ble Johan og Helena og Mira og Henry W Kristiansen arrestert. Tyskerne kjente til Johan og Henrys kontakter i Moskva. Dessuten var både Helana og Mira jødiske kvinner. Ingen visst hvor de fire ble sendt,

men i ettertid vet vi at Johan og Henry landet i konsentrasjonsleiren Sachsenhausen. Johan var aktiv også i leiren. han hjalp mange tsjekkiske og andre slaviske fanger. For dette ble han hedret med det tsjekkoslaviske Krigskorset.

Helena og Mira ble sendt til Auswitch, og ble blant de første jødene som ble døde i gasskamrene der.

I Sachsenhausen ble Johan kjent med Einar Gerhardsen. Dette var nok en av grunnene til at Johan ble med i Gerhardsens første regjering 25. juni 1945 som arbeidsminister. Ved Stortingsvalget i oktober 1945 gjorde kommunistene en brakvalg, og fikk 11 mandater, men Arbeiderpartiet fikk rent flertall og Gerhardsen dannet sin andre regjering 5. november 1945, en ren Arbeiderpartiregjering.

I 1945 traff Johan Elna Nygård. Hun var blitt enke, etter at mannen hennes, og Johans venn Tormod, ble arrestert for ulovleg arbeid og skutt i Trandumskogen.

Johan ble valgt inn på Stortinget to ganger, men belastningene, spesielt under krigen tærte på helsa. Han reiste tilbake til Moskva, der han døde i 1970.

Ny bok kommer.

Det er de siste årene kommet flere interessante bøker om kommunistenes arbeid før, under og etter andre verdenskrig. Nå skal det skrives en biografi om Johan.

Som lokalkjentmann i prosjektet jer jeg interessert i å komme i kontakt med alle som vet noe om Johan. Kontaktinfo til meg se side 23.

Det er en sterk historie som skal fortelles. Det hele startet jo her i Fosen.

Helge Bueng

Stolpejakten - bli kjent i lokalmiljøet

Hvordan skal vi skape interesse for det vi holder på med, og som vi mener mange andre også bør ha interesse av?

Da kan **Stolpejakten** være et alternativ. Tilbudet tar sikte på å legge til rette for å aktivisere både unge og gamle; inaktive, skoleelever, syklistere, funksjonshemmede og rullestolbrukere – eller de som rett og slett ønsker å gjøre seg bedre kjent i byen og distriktet. Stolpejakten er en allmenntilgjengelig forening som skal bidra til økt fysisk aktivitet blant folk flest i hele landet. Tilbudet er landsdekkende.

Stolpejakten gir også muligheter for å spre kunnskap om lokalmiljøet og vår egen historie for den del.

Opplegget går ut på at det er plassert ut stolper som du skal oppsøke.

På www.stolpejakten.no/omraader kan finne mer informasjon om dette. Du laster ned en gratis fra Google Play eller App-Store. Så er du igang.

Gratis og enkelt

For å komme igang må du opprette en konto. I appen finner du oversikt over hvor tilbudet finnes. Her finner du også kart og opplysninger om hvordan du kan komme igang. Kartet viser hvor du finner stolpene. Så er det bare å oppsøke stolpen, scanne QR-koden på stolpen og så får du informasjon som stedet der du er. Tilbudet er gratis for brukerne.

Når du opp

Det er vanskelighetsgrader:

GRØNN – veldig enkel, kan nåes med sykkel og rullestol

BLÅ – enkel

RØD – medium

SVART – vanskelig

Åfjord frivilligsentral arrangerte i 2023 Stolpejakten i samarbeid med Åfjord kommune, Åfjord utvikling, Roots In Fosen, og entreprenør Stjern.

Det ble satt opp 60 stolper plassert i Åfjord sentrum, Stoksdal, Roan og Bessaker.

I løpet av sesongen har det vært over 13 000 stolpebesøk.

Bildet viser stolpene som ble brukt i Åfjord.

Foto: Helge Bueng

Mange tilbud i Fosen

I 2023 har Stolpejakten vært arrangert i Kyrksæterøra i Heim. I Hasselvika i Indre Fosen har det vært 4. I Ørland har Asserøy Idrettslag et tilbud i nærmiljøet i Jøssund, men laget fra har også en urban stolpejakt rundt Brekstad. I Orkland har det vært tilbud på Krokstadøra og Geitfjellet vindpark.

Åfjord Frivilligsentral arrangerte i 2023 en historisk vandring, i samarbeid med Roots In Fosen og Åfjord Utvikling. 60 stolper ble plassert rundt i kommunen, alle med hver sin egen historie.

De fleste stolpejaktene er avsluttet for i år, men dette er en god mulighet for å skape aktivitet neste år.

På www.stolpejakten finner du opplysninger om hvordan du som arrangør kan skape en morsom aktivitet i 2024.

Lussi lussi langnatt - ja lang som to

Da æ vokste opp fortalte bestefar om den spesielle natta mellom 12. og 13. desember. Etter gammel folketro er dette Lussi langnatt, den natta den fryktelige trollkjerringa Lussi og hennes følge herjer ute i mørket, og dyrene snakker med hverandre.

Heime på gården vår fortalte bestefar at denne natta snakka kyrne med hverandre. Den ene kua sa: «Lussi lussi langnatt». «Ja, lang som to», svarte den andre.

Bestefar fortalte at akkurat ved solsnu ble vannet i springen forvandla til øl. Det måtte jo prøves, men det lyktes aldri å få annet enn vann fra vannkranen.

Luccidagen ble innskrevet i den julianske kalenderen da den ble innført i år 46 e. kr. Da var vintersolverv på Luccidagen. Dette ble endret i 1582 da den gregorianske kalenderen ble innført, og vintersolverv ble flyttet til rundt 22. desember, slik det er dag.

Men tradisjonene rundt Lucci lever fortsatt. Vintersolverv gjorde natten til denne dagen til årets lengste natt. Man trodde det ble

åpnet en passasje til underverdenen, der gjengangere kunne passere fritt. Det kunne derfor være farlig for mennesker å være ute, man kunne risikere å bli tatt med av hvileløse døde. Lucci dro rundt å sjekket at folk var i rute med arbeidet til jul.

I følge tradisjonen snakka som nevnt dyra med hverandre denne natta. Derfor var det viktig å ikke gå i fjøset denne natta.

Denne tradisjonen som jeg vokste opp med har etter hvert blitt fortrent av den sicilianske tradisjonen rundt Santa Lucia, som led martyrdøden på 300-tallet. Hun ofret alt for å hjelpe de kristne som ble forfulgt og levde i katakombene under jorda i Roma. Keiseren straffet henne og hun ble brent på bålet.

Navnet Lucia betyr «lys». I de trange gangene under jorda festet Lucia lys til hodet slik at hun hadde hendene fri. Derfor har Lucia i Luciaprosesjonen lysene på hodet, men ternene bak henne bærer lyset i hendene.

Helge Bueng

Guru Kunnas julefeiring

Guri Konna var mye sammen med Lisbet Nypan. Ei julehelg Guru besøkte Lisbet, ble dei enige nyårsaften om å reise utpå Haltenhavet og ta levra ut av skreia. Dei tok hver sin kvernstein og segla utover Trondheimsfjorden og Frohavet. Seilassen gikk godt til de kom et lite stykke nord for Nordbuan i Froan. Der sank begge kvernsteinene. (Ca 200 m nord for Nordbuan ligg 2 små runde «fløer» (undervannsskjær som kalles «kvennin»

Etter den tid pleier fiskerne i Frøya-distriktet å si at hvis det der er godt vær natta til nyårsdag, så blir det lite lever i skreia det året (magerskrei), for da er hu Guru ute og tek levra ut av den. Er det kuling den natta, blir det feitskrei, for da kommer ikke hu Guru ut.

Historien er fra Fosen historielags første årsskrift i 1947. Historien er fortalt av poståpner H Grønskaag.

Folkemusikken i Fosen

De fleste forbinder folkemusikk med fele-spill. Men folkemusikk er så mye mer. En viktig del er sangtradisjonen, sanger til arbeid, og til samvær; bånsuller, sanger til hverdags, arbeid og til fest.

I vårt område har sangen utgjort den største delen av hverdagens musikkutøvelse. Området har en usedvanlig rik sangtradisjon. Det finnes en rikt tradisjon med bånsuller. De ble brukt både til lek, påvirkning, oppdragelse, og ikke minst når barnet skulle sove.

En vesentlig del av musikken var knyttet til arbeidet. I indre deler av Fosen stod seter-musikken sterkt. Kulokk er kjent, men det ble også sunget mens folk arbeidet. Det var også vanlig å synge når en var ute sammen med dyra, f. eks. på beite. Dyra ble roligere da.

På kysten har sjantien en rik tradisjon, arbeidssang knyttet til livet på havna og på seiiskutene. Taktsangen var et nyttig i ulike former for rytmisk arbeid.

Folkeviser og ballader har en minst et par hundre års tradisjon. Vi har også en rik ytradisjon med skjemtviser, noen rallarviser for ikke å glemme skillingsvisene. I Fosen har også religiøse folketonen en stor plass i hverdagen.

Ved årets og livets høgtider har musikken alltid en sentral plass. Ved de store høgtidene ble det arrangert dansefester. Det finnes også rike tradisjoner knyttet til blant annet bryllup og begravelser.

Likvake var en slik tradisjon, der ungdommer, naboer og andre samlet seg og våket over den avdøde. Da ble det gjerne spilt og danset. Det fortelles om en likvake på Hovde gård på Brekstad som skal ha foregått på 1600-tallet. Spelemannen satt på likkista og spilte, mens de andre danset rundt. Skikken ble forbudt i 1607, men holdt seg levende i enkelte bygder til 1800-tallet.

Illustrasjonene er hentet fra «Fosentonar»

Instrumentene som ble brukt var fele, gitar, trommer, klarinett og etter hvert trekkspill.

Fosen har hatt mange flinke folkemusikere. I Fosentonar omtaler Bjørn Aksdal over 50 folkemusikere i Fosen. Jeg nevner noen:

Klas Bøle (1815 - 1890) beskrives som «trolig den mest betydningsfulle spelemann i Fosen». Han kom fra Rennebu, bodde noen år i Mørreaunet i Åfjord, før han fortsatte til Roan, Osen og Flatanger. Han spilte klarinett og fele, og etterlot seg en rekke slåtter. Venneforeningen i Flatanger har gitt ut bok om spelemannen Klas Bøle.

Johan Hårberg, Ørland (1903 - 1979) etterlot seg en svært stor og interessant notesamling som er tatt vare på.

Mathias Lothe, Roan (1874 - 1958) etterlot seg en samling med egne og lokale viser, for det meste religiøse folketoner.

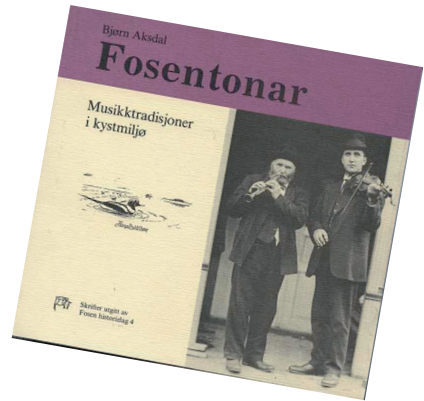
Hans Jonslien, Stadsbygd (1895 - 1982) var toraderspelemann og kjent som en usedvanlig dyktig forteller.

Jakob Vingsand, Osen/Trondheim (1901 - 1968) samlet en stor mengde slåttemusikk. Han starta Heimdal Spelmannslag i 1963. På årsmøtet i Fosen historielag 1967 spilte laget og Jakob snakka varmt for folkemusikken i Fosen. Dessverre døde han året etter, men spelmannslaget lever i beste velgående.

Nye generasjoner kommer til. En av dem er Torill Aasegg, som viderefører arbeidet med å bevare og synliggjøre folkemusikk-tradisjonen i Fosen. Nå har hun gitt ut et note hefte om Ludvig Bårdli, som blir stående som en annen viktig folkemusikker i Fosen.

Vil du lære mer om folkemusikk i Fosen er Fosentonar en god start. Du kan også søke på nettsidene våre der du finner en rekke artikler om folkemusikk i Fosen.

Helge Bueng

Fosen historielag ga i 1988 ut Bjørn Aksdal i Nord-Fosen. Boka inneholder noter til 100 låter fra hele Fosen. Her finner du også en liste på over 50 utøvere, i tillegg til en fylldig innledning om folkemusikk og tradisjoner i Fosen.

Boka på 152 sider bestilles hos Fosen historielag. Medlemspris: Kr 120.

Torill Aasegg har nylig gitt ut en samling slåtter i tradisjon etter Ludvig Bårdli (1893-1973). Han regnes som den viktigste spelemannen i Åfjord i nyere tid. Heftet inneholder noter til 53 slåtter.

Heftet får du kjøpt hos Torill Aasegg, e-post: torill@aasegg.no
Pris: 200 kr + porto.

Den ukjente historien

Deler av en dihrem. Foto: Inger Svendsen.

Hvordan i all verden kom denne mynten hit? Og hvem var de folka som la igjen denne mynten her i Fosen?

For en tid tilbake fant Inger Svendsen deler av en dihrem, en mynt som var en del av det arabiske myntsystemet fra 600- til 1400-tallet. Pengeverdien av mynten ble målt etter vekt.

Mynten hadde sin største utbredelse mellom år 800 og 1000. Innholdet av sølv var da høyt, men senere ble sølvgehalten mindre, og mynten ble etter hvert preget i kobber eller billon. I tillegg til utbredelsen i den arabiske verden, ble den også brukt som valuta i Europa i det 10. til 12. århundre.

Innholdet av sølv var da høyt, men senere ble sølvgehalten mindre, og mynten ble etter hvert preget i kobber eller billon. I tillegg til utbredelsen i den arabiske verden, ble den også brukt som valuta i Europa i det 10. til 12. århundre

Inger er en ivrig metalledektiv, og er stadig på farten på jakt etter ting som skjuler seg i jorda. Hun er spesielt nysgjerrige på

kystområdene i Åfjord, der hun har gjort en rekke funn, både av nyere og gammel dato. Dert blir imidlertid ekstra spennende når mynter fra andre himmelstrøk dukker opp.

Inger tar alltid kontakt med ansvarlig avdeling når du gjør funn som kan være av arkeologisk interesse, slik som i dette tilfellet. Det er gjort en god del funn av dihem i Norge de siste årene.

NTNU-forsker Birgit Maixner sier til Fosna-Folket at hun kjente til bare et funn av dihem i Åfjord fra før. Det ble gjort på Breivoll i fjellbygda Sør dalen i 2018.

Det som er interessant med dette funnet, er at metallsøkermiljøene beveger seg ut i områder som tidligere ikke er så undersøkt som bynære områder. Fra kjøkkenvinduet ser Inger utover skipsleia som alltid har vært en del av handelsveien langs norskekysten. Lenge før vikingetiden ble varer fraktet med båt langs kysten nordfra til Sør-Skandinavia. I tillegg ble det fraktet etterspurte produkter som smykker, perler, ekstiler, jern og korn.

Dragseid fornminnefelt mellom Åfjorden og Skråfjorden ble undersøkt for over 100 år siden. Det beskrives som Nordens største samling av gravhauger og bautasteiner.

Skipene som gikk langs kysten hadde behov for trygge havner, ikke minst på grunn av værforholdene, men også for beskyttelse mot overfall. Da var det ikke unaturlig at den lokale høvdingen ønsket motytelser, noe som kunne utvikle seg til markedsplasser.

Her er det mye vi ikke vet.....

Helge Bueng

Viktige regler

Har du lyst til å begynne å søke etter spennende ting i jorda, og kjøper deg utstyr til dette, er det viktige regler som du må ta hensyn til. De viktigste er:

Husk innleveringsplikten på før-reformatoriske gjenstander (dvs. eldre enn 1537), samt på mynter eldre enn 1650.

Meld fra om funn av mulig arkeologisk interesse (fra før 1537) til fylkesarkeologen, alt. ansvarlig museum. Registrer funnstedets GPS-posisjon. Ikke vask, rens, gnikk og gni en gjenstand som du tror kan være innleveringspliktig. Legg gjenstanden i kjøleskapet inntil den skal leveres inn.

Innleveringspliktige mynter kan overlates direkte Universitetets Myntkabinett i Oslo. (men i utgangspunktet, ta kontakt med fylkesarkeolog også ifm. mynter.

Samiske kulturminner eldre enn 100 år, og båter mer enn 100 år ; skipsskrog, tilbehør, last og annet som har vært ombord eller deler av slike ting.

Bruk ikke metallsøker uten grunneiers tillatelse.

Vær ytterst forsiktig dersom du kommer over militære eksplosiver som granater og liknende. Rør dem ikke! Merk deg stedet, og meld straks fra om funnet til nærmeste politimyndighet.

Vis forsiktighet ved graving i områder med mye skrap. Knust glass og skarpe/spisse metallgjenstander kan påføre deg skader. Vurder søkeområdet, og bruk hansker når du finner det nødvendig

Vær nøye med fylling av hull etter graving. Det bør ikke vises i et område når du har vært der.

Norges Metallsøkerforening er en landsdekkende frivilligforening, stiftet i 1991.

Den er et faglig forum og interesseorganisasjon for brukere av metallsøker. Foreningen er et bindeledd mellom disse og myndighetene. Foreningen arbeider for kompetanseutvikling for generell metallsøking, lokalhistorie, kulturvern og mineralleting.

Foreningen har over 700 medlemmer, og er åpen for alle med interesse for metallsøking. Foreningens medlemmer deltar på forskjellige oppdrag for arkeologiske myndigheter. Her kan nevnes Slagene på Re prosjektet og Gokstadundersøkelsen.

Foreningens medlemmer tar også på seg oppdrag hvor de søker etter forvunnede smykker og andre metallgjenstander.

Norges Metallsøkerforening samarbeider med myndighetene, herunder Riksantikvaren, Historisk museum, Myntkabinettet, museer og fylkesarkeologer, samt lokalhistorielag.

I Trøndelag har vi blant annet Trondheim Metallsøkerforening.

Du kan lese mer om foreningen på <https://nmf.nu/museum>.

Her finner du også viktig informasjon om regelverket som beskytter fornminner.

JULEQUIZZEN 2023

Under Kystkulturdagene i Lysøysund prøvde vi oss med en Fosenhistorie-quizz. Det ble en suksess, Nå får alle medlemmene sjansen til å være med i en ny quizz.

Svaret kommer på facebook og nettsidene våre 4. dag jul.

1. Hvor høyt er Sletringen fyr på Frøya
A. 25 meter   B. 35 meter   C. 46 meter
2. Hitratunellen er 5 645 meter, og på det dypeste er den 264 m under havoverflaten
Når ble den åpnet?
A. 1990   B. 1994   C. 2001
3. Snillfjord kommune ble i 2020 delt mellom de 3 kommunene Orkland, Heim og Hitra.
Når ble Snillfjord etablert som eget herred?
A. 1837   B. 1924   C. 1947
4. Holla Smelteverk i Hemne produserer raffinert silisium. Når startet smelteverket?
A. 1935   B. 1958   C. 1962
5. Agdenes, som i mange år var en del av Ørland, Rissa eller Stadsbygd, ble knyttet nærmere til Fosenhalvøya da fergesambandet Valset - Brekstad startet. Når?
A. 1964   B. 1971   C. 1977
6. Flyplassen på Ørlandet ble anlagt av de tyske okkupasjonsmaktene under andre verdenskrig. I forbindelse med innkjøp av nye F35 jagerfly ble Ørland valgt som hovedbase for den nye flytypen. Når vedtok Stortinget dette?
A. 2010   B. 2012   C. 2014
7. Fosen Gymnas ble bygd som landsgymnas for hele Fosen. Til skolen ble det bygd to internat, et for jenter og ett for gutter. Elevene bodde på tomannsrom. Hvor mange sengeplasser var det tilsammen på internatene?
A. 50   B. 80   C. 100
8. Hysnes Fort i Hasselvika ble anlagt for å beskytte innseilingen til Trondheimsfjorden, som en del av Agdenes befestninger. Når ble Hysnes fort anlagt?
A. 1897   B. 1917   C. 1933
9. Hva er standardlengden på åfjordsbåtmodellen fembøring?
A. 10 meter   B. 14 meter   C. 17 meter
10. Når ble dagens Roan kirke, Fosenkatedralen, tatt i bruk? (Den ble senere påbygd)
A. 1702   B. 1835   C. 1910
11. Når fikk Osen veiforbindelse med Roan via Straumholbrua?
A. 1960   B. 1967   C. 1979

Kolbrenning og istransport i Snillfjorden

Snillfjord frivillighetsentral gav i 2005 ut boka «Snillfjord fær i ti'n» med fotografi som deltakarane på frivilligsentralen hadde komme med. Det vart ei bok på 120 sider med mykje god dokumentasjon frå vår nære fortid, av forhold som ikkje eksisterer no lenger. Her er eit par eksempel. Bildene er hentet fra boka «Snillfjord fær i ti'n»

Kolbrenning i Snillia (Grytdalen) i Snillfjorden i første halvta av 1900-talet. Her foregjekk kolbrenninga enno med milebrenning. Andre stader brukte dei no ovnar.

Før kjøleteknikken og fryseria kom, vart is som skulle brukast til å ise fisk, skåre med sag på vatna, kjørt ned til fiskemottaket med hest og slede og der knust før den vart fylt på fiskekassane. Her er det Jens og Harald Sunde med kvar sin hest

som møtest på veg til og frå Sundvatnet, visstnok i 1950-åra. Isen leverte dei til laksemottaket på samvirkelaget på Sundan. På 1960-talet vart denne transporten overtatt av traktor og lastebil.

Johan G Foss

Henrik Molin - en svenske i Bjørnør

I 1802 kom en svenske og slo seg ned i Bjørnør. Den første tiden bodde han sør i Roan, så forsvant han til Flatanger, men kom tilbake til Osen. De siste årene levde han i Svesfjorden mellom Osen og Flatanger.

Han var født 1777 i Daleby sogn i Wärmland. Den første tida oppholdt han seg sør i Roan, der han tok knekken på 24 bjørner.

Han var skomaker av profesjon, men var murte også gråsteinsfjøs, grov grøfter og bygde båter.

Han hadde ingen familie. Kanskje derfor han fartet mye rundt? Han levde noen år i Kolvereid og i Fosnes, men kom tilbake til Bølefjorden og Svesfjorden mellom Osen og Flatanger, der han fikk lovnad om å kjøpe gården Holan, uten at det ordnet seg.

Henrik Molin var skrivekyndig, og hjalp folk med å skrive dokument og kunne ta på seg å prosedere i saken i retten. Dette han ikke hadde lov til. I 1837 ble han anmeldt for sitt engasjement i kirkestridien i Osen, som i gikk på at allmuen ville overta den falle kirka. Med i anmeldelsen var også at hans virksomhet som dokument skriver.

For dette satt han 252 dager i arresten hos lensmannen i Bjørnør, bosatt på Kiran, sør i Roan. Henrik ble frifunnet og løslatt, men fengselsoppholdet måtte han betale selv.

Så flyttet Henrik til Sandholmen, ei øygruppe halvannen kilometer nordvest for Buholmråsa fyr helt nord i Osen. Her bygde han seg ei brygge, hvor han bodde.

I 1842 ble han ilagt en mulkt på 10 spesidaler for å ha drevet med ulovlig handel, i sær med brennevinshandel. (Vanlig fri handel utenfor byene ble jo lov først i 1874. Brennevinsalget var jo også regulert.)

Kartutsnitt som viser øygruppa Sandholman 1,5 km nordvest for fastlandet. Øyene er 20 - 70 da. Her bodde Henrik Molin i 1842, hvor han blant annet med brennevinsutsalg. Kart: norgeskart.no

Det finnes en god del tradisjonsstoff rundt Henrik, og det finnes stedsnavn etter ham. Molin-trappen på Sandholmen, Molin-stenen i Nesvåg og Molinvatnet i Flatanger. Å dra på Molin-tur betyr at en legger i vei på tur, men kommer til et annet sted enn det opprinnelige reisemålet.

Vi kjenner ikke til når Molin døde.

Helge Bueng

Øyvind Mårvik har minnet oss om historien om Henrik Molin. Sigurd Bratgjerd skrev om Henrik i Årbok for Fosen 1990, hvortil henvises.

For 100 til 200 år siden var det en betydelig folkevandring i Norge. Fra 1830-årene til 1920-tallet dro 800 000 nordmenn til Amerika. Men i samme periode var det også en betydelig innvandring til Norge. Det anslås at mellom 100 og 200 tusen kom hit i en innvandring som startet midt på 1800-tallet. De fleste var svenske.

Til sammenligning kan nevnes at i følge leksikon er det per idag 78 000 nordmenn med pakistansk opprinnelse.

Da Åfjord ble isolert

Raset i Mørre ble et populært turmål for åfjordingene jula for 50 år siden. Foto: Helge Bueng

Lille juleaften 1973 våknet åfjordingene til meldingen på radio om at bygda var isolert på grunn av ras.

I løpet av natta hadde masser som var kjørt ut av tunnelen som skulle gi plass til nye Mørre kraftverk skidd ut i sjøen og hatt med seg hovedveien til Åfjord.

Den mest akutte utfordringen fikk Åfjord meieri, som fikk ilte telefoner fra Rissa og Vanvikan som savnet melk til jul. Konsummelka ble nemlig produsert i Åfjord. Overskuddsmelk ble til Levanger der den ble til tørrmelk. Rissabilene kom i retur til meieriet, fordi «veien var forsvunnet».

Det var ingen andre kjørbare veier, men det var en mulighet - den gamle veien fra Stordalen til Sørдалen, som var vinterstengt. Vegen er både smal og veldig bratt, men det var ingen annen råd.

Folk og redskap ble sendt til Stordalen der de gikk igang med å brøyte opp den vinterstengte gammelveien fra Stordalen og til Sørдалen. Ved middagstider hadde

mannskapene klart å få til kjørbare vei, og klokka halv ett var bilene med julemelka til rissværingene på vei.

Meieriet hadde behov for å frakte opptil 30 000 liter melk over bruddstedet enkelte dager. Nødveien var ingen løsning. Det ble strukket en stålkabel over bruddstedet. Til den ble festet to to-tommers plast rør til vaieren, men det var utfordrende å pumpe melka gjennom plastrørene i 17 minusgrader. Men slik ble en halv million liter helmelk pumpet over bruddstedet.

Kollektivtrafikken ble ordnet med buss fra Årnes til Barøya, derfra med ferge via Lauvøya til Lysøysund og derfra buss videre til Vanvikan - en dryg «Amerika-reise».

En nødvei rundt rasgropa berg-skjæringa i Kuhammaren ble ferdig i mars 1974, og vegforbindelsen til Åfjord var gjenopprettet.

Kraftverket ble ferdig i 1975, men det var først i 1981 at dagens tunell stod ferdig.

Helge Bueng

De siste herredsstyrene

Ved årsskiftet blir det 60 år siden den store kommunereformen i Norge. Ved årsskiftet 1963/64 fikk 164 kommuner nye grenser.

Formannskapslovene, innført i 1837, organiserte landet i 392 kommuner, derav 6 i Fosen. Etter hvert ble mange kommuner delt, slik at det i 1930 var 744 enheter.

I 1946 ble det nedsatt en komite, kalt Skei-komiteen, oppkalt etter komiteleder Nikolai Skei. Målet var en mer effektiv kommune-struktur.

Første etappe kom i 1948, da de gamle ordningen fra 1837 med sognekommuner delt etter kirkesogn, som forvaltet fattigvesen, skole og veisaker ble avviklet.

I 1951 ble premisserne for den nye kommune-kostrukturen vedtatt i Stortinget:

Arbeidsmålet var:

1. En kommuneministestørrelse på 2500 - 3000 innbyggere, og med en forsvarlig og tidsmessig administrasjon
2. Et allsidig næringsliv i kommunen som skulle demme opp mot fraflytting.
3. Kraftig og levedyktig sentrum i de nye kommunene.
4. Omlegging av skolestrukturen, med innføring av 9-årig grunnskole som mål.

Dette la grunnlaget for sentralskolene, med store enheter og mye busskjøring og hybelliv for elever helt ned i 14-års-alderen.

I perioden 1958 - 1967 ble antall kommuner redusert til 454, en reduksjon på 38 %.

I 2020 var det 356 kommuner, altså 36 færre enheter enn Stortinget bestemte i 1837.

Helge Bueng

Kommunegrenser i Fosen 1837 - 2020

1837		1964		2020	
Hitra	Frøya 1877	Sør-Frøya 1906	Frøya	Frøya	
		Nord-Frøya 1906			
	Hitra 1877	Hitra 1837	Hitra	Hitra	
		Hvenvær 1913			
		Sandstad 1914			
Fillan 1914					
Hemne		Hemne 1837	Hemne	Heim	
		Vinje 1924			
		Heim 1911			
		Snillfjord 1924			
Ørland		Agdenes 1896	Agdenes	Orkland	
Stadsbygd		Lensvik 1905			
Orkdal					
Ørland	Ørland	Ørland 1837	Ørland	Ørland	
		Bjugn 1853			
	Stadsbygd	Bjugn 1899	Bjugn		
		Nes 1899			
		Stjørna 1899			
	Stadsbygd 1905	Rissa	Indre Fosen		
	Rissa 1905				
Leksvik					
Åfjord		Jøssund 1896	Bjugn	Ørland	
		Aa 1896/Åfjord 1934			
Bjørnør		Stoksund 1892	Åfjord	Åfjord	
		Roan 1892			
		Osen 1892			
		Osen	Osen	Osen	

Da formannskapslovene ble innført i 1837 var det 6 kommuner i Fosen. Disse ble delt i flere etapper. På det meste var det 23 selvstendige enheter.

Legg merke til at Lensvik med Ingdalen var en del av Stadsbygd fram til Stadsbygd og Rissa ble delt. Agdenes var en del av Ørland kommuen til 1896. Agdenes kommune anno 1964 ble slått sammen med Orkdal og ble Orkland.

Snillfjord ble eget herred i 1924. I 1964 fikk de en del av Ytre Agdenes og en del av Heim. I 2020 ble kommune delt i tre, fordelt på Heim, Hitra og Orkland.

Ved delingen av Åfjord i 1896, krevde Jøssund at den andre delen skulle hete Aa. Dette ble endret til Åfjord i 1934.

Den kommunen som nå har hatt de samme kommunegrensene lengst er Osen, med de samme grensene i 131 år.

Glemmer vi vår egen historie?

Fra traktorparaden unde Kystkulturdagen i Lysøysundet i sommer. Terje Rømmen fører an på med Børge Leseth på hjul. Foto; Helge Bueng

Du verden for en dag det må ha vært den dagen det kom traktor til gards. Det nye vidunderet gjorde alt arbeidet enklere.

Slåttonna gikk som ei leik, med slåmaskin festet under traktoren og «silosvans» bak til å samle sammen graset. Hest og sleperive ble overflødig. Dette var starten på en utvikling innen landbruket - først på godt, men så..... ?

Vi som ble født på midten av det forrige århundre eller tidligere har opplevd en voldsom utvikling. Et eksempel utviklingen av traktorene på bildet over. Fra de små og enkle som var til god hjelp da de kom i etterkrigsåra til dagens maskinpark.

Utviklingen gått stadig fortere. Stadig nytt og bedre utstyr og teknikker gjør at vi skroter brukbart utstyr og vår egen historie.

Heldigvis er det mange mindre miljø rundt som tar vare på ting. Et eksempel er trak-

torene, vetarabilene, motorsyklene, båtmotorer og påhengsmotorene.

Men hva med magasinromfyren? Den hadde ei magasinplate med jernlukk for å ta vare på varmen, i den tiden vi virkelig sparte på strømmen.

Og hva med fotoapparatene? Du verden så enkelt det ble da Kodak kom med sine Instamatic kamera med kubeblikt, og vi gikk til fotografen med filmen og ventet en uke før vi spent hentet de framkalte bildene og så på dem sammen, satte dem i album og vi gledet oss over det.

Nå sitter jeg ikke her og er bakstrevsk. Jeg bruker den nye teknologien selv, og gleder meg over framskrittene. Dette heftet er i innspurten supert med bilder tatt med min digitale iPhone og kan brukes med det samme. Mye er bra, men hva har vi mistet?

Helge Bueng

ÅRBOK

FOSEN

5 kilo historie for 200 kroner^{*)}

Bøker full av lokal historie har mye bedre av å bli lest enn å ligge på lager. Nye gunstige porto-takster fra Posten gjør at vi kan sende deg 5 kilo lokalhistorie for kr 200,-. Du får omlag 7 bøker med i denne pakken.

Du kan også komplettere samlingen din med «Nytt om Gammelt».

Gå inn på www.fosen-historielag.no. Der finner du over 8000 artikler med lokal historie. Velg de årgangene med de artiklene du ønsker.

Send e-brev direkte til kassereren eilerbj@online.no. Du kan også sende SMS til 948 71 232.

*) = forbehold om endring i portotakster.

Har du glemt å betale medlemskontingenten?

Kasserer Eilert har ennå en alt for lang liste med utestående medlemskontingenter for 2023, noen også for både 2022 og 2023.

Vi har likevel valgt å sende årboka til dere, i håp om at dere betaler skyldig kontingent.

I forbindelse med innføring av nytt regnskaps-system har vi nå mulighet til å purre medlemskontingent via tekstmelding SMS. Vi har prøvd systemet og det fungerer.

Det nye systemet gir oss mulighet til bedre kontakt med dere medlemmer. Systemet er er imidlertid basert på kontakinformasjon via mobiltelefon. Derfor spør vi pent:

Kan vi få telefonnummeret ditt?

Send SMS til 99 01 49 17 eller e-post til johnola55@outlook.com.

Grasrotandelen er en tilskuddsordning til lag og foreninger i regi av Norsk Tipping, som gir 5 % av spilleinnsatsen din i fotballtipping, Lotto eller Extra. Laget velger du selv.

I 2022 bokførte Fosen historielag en uten at det koster noe ekstra. Vi håper flere vil støtte oss. Du oppgir bare organisasjonsnummeret vårt.

Fosen historielags orgnr 980 104 206

Fosen historielag

Fosen historielags styre

Helge Bueng, leder
Skråfjordveien 53A,
7170 Åfjord. Tlf 94 12 12 02
E-post: helge@bueng.no

John Ola Selbekk, nestleder
Hamnavegen 2, 7316 Lensvik
Tlf: 99 01 49 17
E-post: johnola55@outlook.com

Bente Heggvik, sekretær
Bjarne Ness vei 2
7033 Trondheim
Tlf: 93 80 14 87
E-post: Bente.Heggvik@kystmuseet.no

Bernt Jørgen Stranden, korrektør
Bålfjordnesveien 10, 7167 Vallersund
Tlf 41 60 98 01
E-post: berntjs@broadpark.no

Johan G Foss, styremedlem
7270 Dyrvik,
Tlf 72 44 81 11 • 95 40 29 21
j-g-foss@online.no

Varamedlemmer til styret:

Eilert Bjørkvik, også kasserer
Naustveien 179, 7100 Rissa.
Tlf 94 87 12 32
E-post: eilerbj@online.no

Ernst Robert Øyangen,
Øvre Stavsetveien 27, 7026 Trondheim
Tlf 99 49 39 73
E-post: ernstoyangen@gmail.com

Maria Stølsmo
Likrokveien 193, Kyrksæterøra
Tlf 979 53 237
E-post: maristol@online.no

Redaktører for årboka

Hege Aannø Kraft
Mårveien 11, 7160 Bjugn
Tlf 92 83 93 39
E-post: hegeaannokraft@gmail.com

Årboka har egen e-postadresse:
arbok@fosen-historielag.no

Redaktør Nytt om gammelt

Helge Bueng
7170 Åfjord • Tlf 94 12 12 02
E-post: helge@bueng.no

Nytt om gammelt 103

Redigert av Helge Bueng, Åfjord.
Redaksjonen avsluttet 02.11.2023
Grafisk form: Helge Bueng Reklame
Trykk: Orkla Grafiske AS
Opplag: 1200 eks.

Fosen historielag på nett:

www.fosen-historielag.no

E-post: post@fosen-historielag.no

www.facebook.com/fosenhistorielag

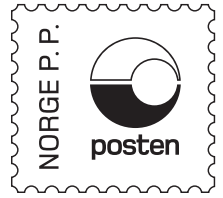
Bøker kan bestilles hos

Eilert Bjørkvik, tlf 948 71 232
e-post: eilerbj@online.no

Fosen historielags bank-konto:

4290.05.02758

VIPPS 12 05 09

Retur: Eilert Bjørkvik,
Naustveien 179, 7100 Rissa

Lørdag 8. juni 2024 holder vi årsmøte i Haugen forsamlingshus i Osen

Det er bare å sette av helga. Denne gangen skal vi helt nord i Fosen.

Vi har tidligere vært på Sæter, Skjervøya og Vingsand. Denne gangen planlegger vi årsmøte i Osen sentrum.

Osen kommune har idag 901 innbyggere. Det er fire tettsteder; Steinsdalen, Strand/Sandviksberget, Vingsand og Sæter, som har vegforbindelse via Flatanger.

For mange av medlemmene våre er det en lang reise, men vi håper at folk tar turen ut til fantastisk kystlandskap, akkurat som dere gjorde sist juni ut til Titran.

Det er gode overnattingsmuligheter på Nordmeland Gårdshotell 2 km fra sentrum og Osen sjøcamping i sentrum. Begge stedene har gode plasser for bobiler.

Velkommen til Osen.

FOSEN HISTORIELAG
www.fosen-historielag • facebook.com/FosenHistorielag